

Anonimizirana različica

Prevod

C-280/20 – 1

Zadeva C-280/20

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

25. junij 2020

Predložitveno sodišče:

Sofiyski rayonen sad (Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

27. maj 2020

Tožeča stranka:

ZN

Tožena stranka:

Generalno konsulstvo (generalni konzulat) Republike Bolgarije v mestu Valencia, Kraljevina Španija

SKLEP

[...] (ni prevedeno)

Sofija, 27. maj 2020

SOFIYSKI RAYONEN SAD (sodišče prve stopnje v Sofiji, Bolgarija) [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno) je pri svoji odločitvi upoštevalo:

1. Podlaga za postopek je člen 267, prvi odstavek, PDEU.
2. Oseba, ki navaja, da je delavka, je vložila tožbo zoper bolgarsko veleposlaništvo v Valencii, Kraljevina Španija. Predmet spora je vprašanje, ali se za pravne spore med državljanom države članice in konzularno službo iste države

članice v Evropski uniji uporabljajo določbe Uredbe (EU) št. 1215/2012 o določitvi mednarodne pristojnosti.

1. Stranki v sporu:

3. 1.1 Tožeča stranka:

4. ZN – bolgarska državljanica z naslovom v Sofiji

5. [...] (ni prevedeno)

6. 1.2 Tožena stranka:

7. Generalno konsultstvo (generalni konzulat) Republike Bolgarije v mestu Valencia, Kraljevina Španija

8. [...] (ni prevedeno)

2. Zahtevki strank:

9. Tožeča stranka zahteva plačilo denarnega nadomestila za neizplačan letni dopust, ki naj bi ji pripadal na podlagi delovne zakonodaje Republike Bolgarije. Zatrjuje, da v obdobju od 2. januarja 2013 do 31. decembra 2016 (štiri leta) ni izrabila skupno 120 koledarskih dni plačanega letnega dopusta (30 dni na leto), ki ji pripada.

10. Ker naj bi bilo njeno delo na generalnem konzulatu v Valencii urejeno s pogodbo splošnega civilnega prava, ki naj se ne bi izrecno imenovala pogodba o zaposlitvi, tožeča stranka poleg tega zahteva, naj se v sodbi ugotovi, da je bila tudi stranka pogodbe o zaposlitvi. Zatrjuje, da ima na podlagi splošnega načela bolgarskega postopkovnega prava, v skladu s katerim lahko vsak, ki ima legitimen interes, vložiti tožbo za ugotovitev obstoja pravnega razmerja, tudi ona legitimen interes za ugotovitev te okoliščine.

3. Nacionalno pravo:

11. **3.1** Kodeks na truda (zakonik o delovnih razmerjih, v nadaljevanju: KT [...]) (ni prevedeno))

Predmet in namen

12. **Člen 1** [...] (ni prevedeno) 1. Ta zakon ureja delovna razmerja med delavcem in delodajalcem ter vsa pravna razmerja, ki so neposredno povezana s tem.

13. 2. [...] (ni prevedeno) Za pravna razmerja v zvezi z opravljanjem dela se uporabljajo izključno določbe o delovnih razmerjih.

Plačani osnovni in dodatni letni dopust

14. **Člen 155** [...] (ni prevedeno) 1. [...] (ni prevedeno) Vsak delavec ima pravico do plačanega letnega dopusta.
15. 2. [...] (ni prevedeno) Delavec lahko, ko nastopi zaposlitev, izrabi svoj plačani letni dopust, ko je zaposlen vsaj osem mesecev.
16. 3. [...] (ni prevedeno) Delavec ima, če njegovo delovno razmerje preneha, preden je bil zaposlen vsaj osem mesecev, zaradi neizrabljenega plačanega letnega dopusta pravico do denarnega nadomestila, ki se izračuna na podlagi člena 224(1).
17. 4. [...] (ni prevedeno) Minimalno število delovnih dni plačanega osnovnega letnega dopusta je 20.
18. 5. [...] (ni prevedeno) Nekatere skupine delavcev imajo zaradi posebne vrste dela, ki ga opravljajo, pravico do dodatnih dni plačanega letnega dopusta, ki se prištejejo dopustu iz odstavka 4. Te skupine delavcev in minimalno trajanje tega dopusta določi Ministerski svet (svet ministrov).

Plačilo

19. **Člen 177** 1. [...] (ni prevedeno) Delodajalec delavcu za trajanje plačanega letnega dopusta plača nadomestilo, ki se izračuna na podlagi povprečne dnevne bruto plače, ki jo je izplačal ta delodajalec v zadnjem koledarskem mesecu pred izrabo dopusta, v katerem je delavec delal vsaj deset delovnih dni.
20. 2. [...] (ni prevedeno) Če delavec pri tem delodajalcu v nobenem mesecu ni delal vsaj deset delovnih dni, se nadomestilo iz odstavka 1 izračuna na podlagi osnovne plače, dogovorjene v pogodbi o zaposlitvi, in stalnega dodatka k plači.

Prepoved denarnega nadomestila

21. **Člen 178** Plačanega letnega dopusta ni mogoče nadomestiti z denarnim nadomestilom, razen v primeru prenehanja delovnega razmerja.

Denarno nadomestilo za neizrabljen plačani letni dopust

22. Člen 224 1. [...] (ni prevedeno) (razglašen za protiustavna v delu „za tekoče koledarsko leto, glede na priznana delovna doba, ter za neizrabljen dopust, ki je bil na podlagi člena 176 prenesen“ [...] (ni prevedeno)) Delavec ima ob prenehanju delovnega razmerja pravico do denarnega nadomestila za neizrabljen plačani letni dopust za tekoče koledarsko leto, sorazmerno glede na priznana delovna doba, ter za neizrabljen dopust, ki je bil na podlagi člena 176 prenesen, če pravica do dopusta ni zastarala.

23. 2. [...] (ni prevedeno) Denarno nadomestilo iz prejšnjega odstavka se na podlagi člena 177 izračuna ob prenehanju delovnega razmerja.

Opredelitev pojmov

24. **Člen 357** 1. [...] (ni prevedeno) Delovni spori so pravni spori med delavci in delodajalcem o nastanku, obstoju, izvrševanju in prenehanju delovnih razmerij ter pravni spori o izvajanju kolektivnih pogodb in ugotavljanju trajanja zaposlenosti.

Pristojnost za delovne spore, v katerih so udeleženi bolgarski delavci v tujini

25. **Člen 362** [...] (ni prevedeno) Za delovne spore med delavci, ki so bolgarski državljani in delajo v tujini, in bolgarskimi delodajalci v tujini so pristojna sodišča v Sofiji. Če je delavec tožena stranka, so pristojna sodišča v kraju njegovega stalnega prebivališča v Bolgariji.

Opredelitve pojmov

26. **Člen 1** V tem zakonu je:

27. 1. [...] (ni prevedeno) „delodajalec“ vsaka fizična oseba, pravna oseba ali njena odvisna enota ter vsaka druga organizacijsko in gospodarsko ločena enota (podjetje, ustanova, organizacija, zadruga, obrat, lokal, gospodinjstvo, družba in podobno), ki samostojno zaposluje delavce na podlagi pogodbe o zaposlitvi, tudi za opravljanje dela od doma ali na daljavo ali posredovanje za opravljanje dela v podjetju, ki jih najame“.

28. **3.2 Graždanski protsesualen kodeks (zakon o civilnem postopku)** („[...]“ (ni prevedeno)):

Vrste tožb

29. **Člen 124** 1. Vsak lahko vloži tožbo zaradi uveljavitve pravice, ki mu je bila kršena, ali zaradi ugotovitve obstoja ali neobstoja pravnega razmerja ali pravice, če ima za to legitimen interes.

30. **3.3 Zakon za diplomatsketa sluzhba (zakon o diplomatski službi)** [...] (ni prevedeno):

Tuje predstavništvo. Odpiranje in zapiranje

31. **Člen 21** 1. [...] (ni prevedeno) Tuje predstavništvo Republike Bolgarije je ozemeljska strukturna enota Ministerstvo na vanshnite raboti (ministrstvo za zunanje zadeve), ki opravlja diplomatske in/ali konzularne dejavnosti v drugi državi ali v mednarodnih vladnih organizacijah.

32. 2. Tuja predstavništva so:

33. 1. veleposlaništva;
34. 2. stalna predstavništva in stalne delegacije pri mednarodnih vladnih organizacijah;
35. 3. generalni konzulati, konzulati, vicekonzulati in konzularne agencije;
36. 4. diplomatske pisarne in povezovalne pisarne;
37. 5. posebne misije v smislu Konvencije o posebnih misijah, ki jo je 8. decembra 1969 [...] (ni prevedeno) sprejela Generalna skupščina Združenih narodov.
38. 3. Ministerski svet (svet ministrov) na predlog Ministar na vanshnite raboti (minister za zunanje zadeve) odpira tuja predstavništva, določa njihovo vrsto in jih zapira.

Struktura in zasedba

39. **Člen 22** 1. Tuje predstavništvo sestavljajo vodja, člani diplomatskega osebja, člani administrativnega in tehničnega osebja ter člani pomožnega osebja v smislu Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih [...] (ni prevedeno), sklenjene 18. aprila 1963 na Dunaju, Dunajske konvencije o konzularnih odnosih [...] (ni prevedeno), sklenjene 24. aprila 1963 na Dunaju, in Konvencije o posebnih misijah.
40. 2. Na tujem predstavništvu je mogoče odvisno od njegove vrste, njegovih funkcij in njegove zasedbe urediti pisarne.

4. Dejansko stanje

41. Ker je predmet postopka preizkus mednarodne pristojnosti sodišča in se ta določi na podlagi trditve strank, so te trditve strank v obravnavanem primeru navedene v tožbi in odgovorih na tožbo.
42. Tožeča stranka ZN, ki je bolgarska državljanica, je 30. aprila 2019 na podlagi subjektivnega združenja zahtev vložila dva zahtevka zoper generalni konzulat Republike Bolgarije v Valencii, Španija.
43. Navaja, da je z generalnim konzulatom Republike Bolgarije v Valencii v obdobju od 2. januarja 2013 do 29. junija 2017 sklenila pogodbe o opravljanju osebnega dela v zvezi s sprejemanjem dokumentov v zadevah, ki so jih pri konzulatu sprožili bolgarski državljani, in njihovim upravljanjem. Tožeča stranka zatrjuje, da tuja predstavništva Republike Bolgarije na podlagi Zakon za diplomatskeshkata sluzhba (zakon o diplomatski službi) ne smejo zaposlovati oseb za opravljanje storitev ali opravljanje dejavnosti, če (z njimi) ne sklenejo pogodb

o zaposlitvi. Poleg tega meni, da pogodbe, ki jih je sklenila, izpolnjujejo zahteve, ki jih glede vsebine pogodb o zaposlitvi določa bolgarska zakonodaja.

44. Tožeča stranka v tožbi in dopolnilnih vlogah z dne 12. junija 2019 in 25. julija 2019 zatrjuje, da za obdobje štirih let (od leta 2013 do vključno leta 2016) ni prejela denarnega nadomestila za neizrabljen plačani letni dopust, čeprav bi moralo biti njeno pravno razmerje urejeno kot delovno razmerje in ima vsak delavec s pogodbo o zaposlitvi ob prenehanju delovnega razmerja pravico do dopusta oziroma denarnega nadomestila za neizrabljen dopust.
45. Tožeča stranka glede na predstavljene navedbe predlaga, naj se njeno pravno razmerje z generalnim konzulatom v Valencii, Španija, prizna kot delovno razmerje in naj se konzulatu naloži, naj ji plača denarno nadomestilo za neizrabljen letni dopust za zgoraj navedeno obdobje štirih let v višini 3000 EUR.
46. V pogodbah, ki sta jih sklenila tožeča stranka in generalni konzulat in so bile predložene kot priloge k tožbi, je izrecno določeno, da se za vprašanja, ki v teh pogodbah niso urejena, uporablja bolgarsko pravo.
47. Tožena stranka je v odgovoru na tožbo trdila, da za obravnavani spor ni pristojno bolgarsko sodišče, ampak sodišče v kraju opravljanja dela tožeče stranke, to je sodišče v Kraljevini Španiji.

5. Povezava s pravom Unije in potrebna razlaga:

48. Sodišče obravnava spor, ki ga je treba na podlagi bolgarske zakonodaje opredeliti kot individualni delovni spor. Bolgarska zakonodaja izrecno določa, da so za pogodbe, sklenjene med bolgarskim delodajalcem v tujini in delavcem, ki je bolgarski državljan, pristojna bolgarska sodišča (člen 362 KT).
49. Evropska unija je v zvezi z določanjem mednarodne pristojnosti v civilnih zadevah, vključno z delovnimi spori, sprejela Uredbo (EU) št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v nadaljevanju: Uredba ali Uredba Bruselj Ia). V skladu s svojim členom 1 se Uredba Bruselj Ia uporablja v vseh civilnih in gospodarskih zadevah, ki potekajo pred sodišči držav članic, z izjemo tistih, ki so izrecno navedene v njenem členu 1(2). Uredba Bruselj Ia ne določa izjeme za pravne spore, v katerih so udeleženi diplomatski ali konzularni predstavniki. V skladu s členom 5(1) Uredbe so lahko osebe s stalnim prebivališčem v državi članici tožene samo pred sodišči države članice stalnega prebivališča ali pa v skladu s posebnimi pravili o pristojnosti, ki jih določa Uredba.
50. Hkrati je bila Uredba Bruselj Ia v skladu s svojo uvodno izjavo 3 sprejeta, da lahko Unija „sprej[me] ukrepe v zvezi s pravosodnim sodelovanjem v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami“. V obravnavanem primeru ni take čezmejne posledice. Gre namreč za spor med bolgarskim delavcem in bolgarskim delodajalcem, pravno razmerje pa je tesno povezano z Bolgarijo, pri čemer tožeča

stranka očitno hoče, da o njeni tožbi odloča bolgarsko sodišče. Poleg tega je tožena stranka izpostava bolgarskega organa, ki je sicer na ozemlju druge države članice, vendar je njena dejavnost povezana izključno z opravljanjem storitev za državljane Republike Bolgarije.

51. Sodišče, pri katerem je bila vložena tožba, iz predstavljenih razlogov dvomi, da obravnava spor s „čezmejno posledico“, in meni, da je treba Uredbo razlagati tako, da se ne uporablja za pravne spore med državljani države članice in njenimi konzularnimi predstavništvi v tujini, tudi če taka izjema ni izrecno določena. Zato je potrebna razlaga določb Uredbe, pri čemer sodišče, pri katerem je bila vložena tožba, meni, da je primerno postaviti to

6. vprašanje:

52. Ali je treba člen 5(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012 v povezavi z njeno uvodno izjavo 3 razlagati tako, da se Uredba uporablja pri določanju mednarodne pristojnosti sodišč države članice za pravni spor med delavcem iz te države članice in konzularno službo te države članice na ozemlju druge države članice, ali pa je treba ti določbi razlagati tako, da se za tak spor uporabljajo nacionalne določbe države članice, katere državljanke sta obe stranki, ki urejajo pristojnost?
53. [...] (ni prevedeno) Sofijski rayonen sad (sodišče prve stopnje v Sofiji) [...] (ni prevedeno) je na podlagi člena 267, prvi odstavek, PDEU

SKLENILO:

54. Postopek se **prekine** [...] (ni prevedeno);
55. Sodišču Evropske unije se **predloži** to vprašanje za predhodno odločanje v zvezi z razlago prava Unije:
56. Ali je treba člen 5(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012 v povezavi z njeno uvodno izjavo 3 razlagati tako, da se Uredba uporablja pri določanju mednarodne pristojnosti sodišč države članice za pravni spor med delavcem iz te države članice in konzularno službo te države članice na ozemlju druge države članice, ali pa je treba ti določbi razlagati tako, da se za tak spor uporabljajo nacionalne določbe države članice, katere državljanke sta obe stranki, ki urejajo pristojnost?
- [...] (ni prevedeno)